

Stortingets Næringskomité
Saksordfører Sivert Haugen Bjørnstad

Oslo, 18. april.2017

Høringsinnspill fra Abelia: St. Meld. 27 (2016-2017) Industrien- grønnere, smartere og mer nyskapende.

Abelia støtter hovedretningen i Industrimeldingen, men mener at flere tiltak må konkretiseres for å at næringslivet skal gis kraft i omstillingen og raskt kunne utnytte de store mulighetene som ligger i skjæringsfeltet mellom etablert industri og fremvoksende nye næringsområder preget av høy innovasjonstakt. For en digital versjon av dette høringsinnspillet se; www.abelia.no/industrimeldingen

De 6 viktigste forslagene - Abelias anmodning om oppfølging fra Stortinget

- «Regjeringen vil styrke basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene.»

Abelia er tilfreds med regjeringens signaler men mener at disse må konkretiseres. Vi anmoder derfor Næringskomiteen om at det etableres en *forpliktende opptrappingsplan i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning* (LTP) for basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene opp mot europeisk nivå, det vil si til 25 % fra dagens nivå på rundt 6-7 %. Det vil være i tråd med de tematiske prioriteringene i LTP inkludert "innovativt næringsliv. Dette vil videre være viktig for at instituttene skal kunne konkurrere på like vilkår i EU, samt øke deres muligheter for å ligge i forkant av næringslivets behov gjennom sterkere kunnskapsutvikling på fremvoksende områder hvor industrien og næringslivets investeringer vil øke, for eksempel innen digitale industrier, helse, kunstig intelligens etc.

I Abelias innspill til meldingen vektla vi at nøkkelaktører i økosystemet for innovasjon som institutter, innovasjonsselskaper og klynger med fordel kan samspille og kraftsamle på lik linje med Catapults-programmet i Storbritannia.

- «Regjeringen styrker infrastrukturen til næringslivets behov for testing, pilotering, visualisering og stimulering gjennom støtte til å etablering av katapult (testsentre). Regjeringen vil prioritere å øke ordningen dersom den viser seg å være en suksess.»

Abelia vil anmode om at et bredt industribegrep legges til grunn for satsingen på testsentre. Den mest spennende utviklingen i næringslivet skjer i skjæringspunktene mellom digitale og fysiske industrier, og fornyelsen av store industrisektorer preges av at digitalisering åpner for nye forretningsmodeller med større skaleringsmuligheter globalt. Både innovasjonsselskaper og forskningsinstitutter er egnede søkere på ordningen, da disse aktørene har erfaring med «flerbruksordninger» som inkubatorer og klynger, men samtidig ikke er tidsavgrensede strukturer på samme måte som klynger og senterordninger.

- «Regjeringen vil utvikle en satsing på offentlig-privat innovasjon (OPI) i Innovasjon Norge. Dette kan bidra til å knytte utvikling og innovasjon tettere til offentlige anskaffelser»

Det offentlige har en viktig rolle som tilrettelegger og forløser av industriell utvikling som ofte ikke blir utnyttet. Den nye OPI-satsingen ikke bare kan, men må knyttes tettere til offentlige anskaffelser og dessuten innrettes mot investeringer på områder der regnestykket for AS Norge blir positivt (skatteinnang, eksport, sysselsetting), men der den enkelte sektormyndighet ikke har tilstrekkelige incentiver til å drive næringsutvikling, som for eksempel innen samferdsel/Avinor, helse/helseforetakene. Dette er områder hvor Norge har sterke forsknings- og teknologimiljøer, men hvor det offentlige hittil i begrenset grad har bidratt til næringsutvikling og eksport gjennom å være krevende kunde av innovative nye løsninger på hjemmemarkedet.

- «For å legge til rette for at norske bedrifter skal lykkes i internasjonale markeder vil regjeringen nå utvide GIEKs tilbud av eksportgarantier til å også å omfatte garantier for investeringer i Norge som bidrar til økt eksport»

Dette er en positiv endring da den åpner for at eksportgarantier også skal kunne benyttes for investeringer i Norge som øker eksporten. Det vil kunne bidra til at flere bedrifter velger å industrialisere i full skala i Norge. På den måten kan bedrifter som er basert på norsk forskning og teknologi skape flere nye private arbeidsplasser i kunnskapsbaserte næringer.

- «Regjeringen vil nå sette ned et offentlig utvalg som skal vurdere om forventet lønnsomme prosjekter i Norge har tilstrekkelig tilgang til kapital.»

Dette utvalget kan få en viktig rolle, men allerede i mandatet ser det ut til at forståelsen av venturekapitalens virkemåte mangler. Venturefond er fond som systematisk tar høyere risiko enn andre finansielle aktører gjennom å investere i mange bedrifter, hvorav overskuddene ved salg av et lite mindretall, typisk 10-25 % av porteføljen, ender opp med å bære hele fondets lønnsomhet. Det betyr at en hel del selskaper med høy risiko og innovasjon bli finansiert, fordi det ikke er enkeltbedriften som sådan som forventes å være lønnsom, men hele porteføljen av investeringer i bedrifter.

Det er godt dokumentert hvor viktig slik kapital er for å få frem nye selskaper som lanserer disruptive innovasjoner som endrer markeder og vokser til å bli globale vinnere. Som et eksempel kan nevnes at selskaper som opprinnelige ble finansiert av venturekapitalfond, utgjør 63 prosent av den totale amerikanske børsverdien. I sum har de skapt 4 av 10 arbeidsplasser i USA. I Norge har venturekapitalinvesteringene i flere år vært lavere enn før finanskrisen og investeringene var i 2016 på 551 millioner¹, en halvering av nivåene mellom 2007-2010. Dette vedvarende lave nivået rammer nasjonens evne til å få frem flere vekstselskaper som skaper verdier og arbeidsplasser ut ifra en norsk base. Det er derfor ikke nok å se på om «forventet lønnsomme prosjekter i Norge har tilstrekkelig tilgang til kapital», det må også ses på hvilke tiltak som kan bidra til at vi får mer venturekapital i Norge.

Det bør spesifikt ses på om Finanstilsynets fortolkning av EU-regelverket for venturefond som er strengere enn i andre land bør mykes opp, da dagens fortolkning begrenser tilfanget av nye fond. Videre bør Argentum pålegges å følge sitt opprinnelige mandat, og legge frem en strategi for hvordan Norge skal få flere venturefond ved bruk av Argentums fondskapital og nettverk, sett i sammenheng med Innovasjon Norges fondsforvaltning. Det bør være et mål at noen såkornfond utvikles til venturefond som vil kunne nyttiggjøre seg kapital fra Argentum. For det tredje bør skattefordelene

¹ Foreløpige 2016-tall. Kilde NVCA/Menon Economics.

som i dag kommer eiendomsinvestorer til gode begrenses, og i stedet dreies mot investeringer i ny næringsvirksomhet, i både etablert og nytt næringsliv.

- «Regjeringen vil sette i gang en Digital21-prosess for økt digitalisering i næringslivet. Formålet er å etablere en helhetlig og samlende strategi på tvers av næringer og bransjer.»

Abelia ønsker en Digital21-prosess velkommen, og tror at den kan bidra til at flere av de lovende forslagene i meldingen kan konkretiseres og forsterkes ytterligere. IKT-kompetanse og økt forskning på digitale kjerneteknologier som kunstig intelligens er nødvendige forutsetninger for at digitaliseringen av norsk næringsliv skal lykkes og bør også ligge til grunn for Digital21-prosessen.

Hva mangler i Industrimeldingen?

Til tross for at Industrimeldingen bruker en bred definisjon av industribegrepet, så fremstår hovedvekten av meldingen sentrert rundt rammevilkårene til tradisjonell industri med produksjon i Norge.

Potensialet i helsenæringen er berørt, men etter vårt syn i for liten grad. Helseindustrien har i en årrekke økt omsetning, verdiskaping og sysselsetting og Norge har gode muligheter til å forsterke dette, men da kreves det større og mer langsiktige grep.

I dette høringsinnspillet har vi berørt helseindustrien flere steder, men det er behov for å utvikle en egen helseindustrimelding, da denne industrien kan gi oss en mer innovativ og kostnadseffektiv helsesektor, bedre pasientbehandling og en sterk, eksportorientert og fremtidsrettet ny industrinæring.

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å komme med innspill. Vi ser frem til videre dialog om disse temaene og ønsker komiteen lykke til med behandlingen av industrimeldingen.

Håkon Haugli
Administrerende direktør